

Sygn. akt I C 329/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 listopada 2017 r.

Sąd Rejonowy w Piszcu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSR Anna Lisowska
Protokolant:	sekr. sądowy Judyta Maślowska

po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 2017 r. w Piszcu

sprawy z powództwa T. M. (1)

przeciwko J. K., A. D.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

o r z e k a :

I. Pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy w postaci aktu notarialnego z dnia 20 czerwca 2013r. Rep. A Nr (...) sporządzonego przez notariusza prowadzącego kancelarię notarialną w O. M. S., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Piszcu z dnia 18 grudnia 2015r. w sprawie sygn. akt I Co 744/15 w części , to jest co do kwoty 9,59 zł (dziewięć złotych 59/100),

II. Zasądza od pozwanych J. K. i A. D. solidarnie na rzecz powoda T. M. (1) kwotę 56 875,60 zł (pięćdziesiąt sześć tysięcy osiemset siedemdziesiąt pięć złotych 60/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 14 marca 2016r. do dnia zapłaty, w tym kwoty 51 901,61 zł tytułem zwrotu wyegzekwowanego świadczenia i kwoty 4 975,09 zł tytułem odszkodowania.

III. Zasądza od pozwanych J. K. i A. D. solidarnie na rzecz powoda T. M. (1) kwotę 10 161 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 329/16

UZASADNIENIE

Powód T. M. (1) w pierwotnie wniesionym powództwie wystąpił przeciwko pozwanym J. K. i A. D. z pozwem o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci aktu notarialnego z dnia 20 czerwca 2013r. sporządzonego przed notariuszem w O. M. S. za nr Rep. A (...) zawierającym umowę sprzedaży, zaopatrzoną w klauzulę wykonalności z dnia 18.12.2015r. postanowieniem Sądu Rejonowego w Piszcu w sprawie sygn. akt I Co 744/15, w zakresie § 2 lit. b , to jest obowiązku zapłaty 200 000,00 zł tytułem ceny sprzedaży za przedmiot umowy przez T. M. (1) na rzecz J. K. i A. D. , działających jako następcy prawni Z. D..

Jednocześnie powód wniósł o udzielenie zabezpieczenia roszczenia w sposób orzeczony przez Sąd.

Uzasadniając żądanie pozwu powód wskazał, że na mocy umowy sprzedaży zawartej w formie aktu notarialnego w dniu 20 czerwca 2013r. sporządzonej przed notariuszem w O. M. S. za nr Rep. A (...)powód nabył od Z. D. nieruchomości rolną nr (...) położoną w obrębie (...), gmina E..

Zgodnie z paragrafem 3 umowy cena za przedmiot umowy wyniosła łącznie 250 000 zł, a jej płatność została rozłożona na dwie części. Pierwsza część w kwocie 50 000 zł została zapłacona przez kupującego przed podpisaniem aktu, co sprzedający Z. D. potwierdził swoim podpisem złożonym pod aktem notarialnym. Druga część w łącznej kwocie 200 000 zł miała zostać zapłacona do dnia 30 czerwca 2015r. pod rygorem poddania się egzekucji wprost z niniejszego aktu.

Powód wskazał, iż wywiązał się ze zobowiązania uiszczając całość kwoty w następujących transzach:

- w dniu 20.06.2013r. po godzinie 12:00 kwota 35 000 zł, która została przekazana Z. D.,
- w dniu 12.11.2013r. kwota 20 000 zł,
- w dniu 12.05.2014r. kwota 5 000 zł,
- w dniu 30.05.2014r. kwota 5 000 zł,
- w dniu 21.09.2014r. kwota 5 000 zł,
- w dniu 23.01.2015r. kwota 30 000 zł,
- w dniu 15.06.2015r. kwota 50 000 zł,
- w dniu 17.06.2015r. kwota 50 000 zł.

W świetle powyższego należy uznać, iż zobowiązanie ciężące na powodzie wygasło, z racji spełnienia świadczenia. Całość wymaganej kwoty została przez powoda uiszczona przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego.

Pozwane nie miały żadnych podstaw faktycznych, jak również prawnych by w takiej sytuacji wystąpić z wnioskiem egzekucyjnym celem egzekwowania spełnionego już świadczenia.

W toku postępowania powód pismem procesowym z dnia 5 czerwca 2017 roku zmodyfikował powództwo w ten sposób, że wniósł o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci aktu notarialnego z dnia 20 czerwca 2013 roku (repertorium A Nr (...)), sporządzonego przez Notariusza M. S. w Kancelarii Notarialnej w O. i zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 18 grudnia 2015 sygn. akt I Co 744/15 w części, to jest to kwoty 9,59 zł oraz o zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwoty 56 875,60 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 14 marca 2016 roku do dnia zapłaty, z tego kwoty 51 901,61 zł tytułem zwrotu wyegzekwowanego świadczenia, zaś kwoty 4 975,09 zł tytułem odszkodowania.

Uzasadniając modyfikację żądania pozwu powód wskazał, iż w trakcie przedmiotowego postępowania, w oparciu o kwestionowany tytuł wykonawczy Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w P. W. M. prowadził z wniosku J. K. i A. D., przeciwko T. M. (2), postępowanie egzekucyjne pod sygn. akt (...). W wyniku prowadzenia przedmiotowego postępowania egzekucyjnego doszło do wyegzekwowania, praktycznie w całości świadczenia- należności głównej na rzecz pozwanych. Z informacji przedstawionych przez komornika W. M., na chwilę sporządzenia przedmiotowego pisma wyegzekwowano od powoda łącznie kwotę 56 875,50 zł. Na rzecz pozwanych z tej kwoty przekazano środki pieniężne w wysokości 51 901,61 zł, pozostała kwota to jest 4 975,09 zł została pobrana od powoda tytułem kosztów postępowania egzekucyjnego. Poniesienie przez powoda przedmiotowych kosztów stanowiło szkodę w następstwie działań pozwanych. Powód wskazał także, iż do wyegzekwowania w oparciu o przedmiotowy tytuł egzekucyjny pozostała kwota 9,59 zł tytułem należności głównej oraz koszty egzekucji w wysokości 15,01 zł.

Powód wskazał, iż żądanie pozbawienia wykonalności tytułu znajduję uzasadnienie tylko dopóty, dopóki istnieje możliwość wykonania tego tytułu. Powództwo przeciwegzekucyjne staje się zatem niedopuszczalne z chwilą wygaśnięcia wykonalności tytułu wykonawczego na skutek wyegzekwowania całego świadczenia. Sytuacja taka ma również miejsce gdy zobowiązanie w związku z zapłatą lub innym zdarzeniem przestało istnieć. W związku z wpływem na meritum sprawy okoliczności wyegzekwowania w trakcie rozpoznania powództwa opozycyjnego świadczenia głównego należą wskazać, iż w piśmiennictwie wskazują się, że zmiana powództwa opozycyjnego jest dopuszczalna w dwojakim zakresie. Powód może zmienić żądanie z całkowitego pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności na częściowe lub odwrotne albo zażądać zamiast pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności zwrotu wyegzekwowanego świadczenia lub wynagrodzenia szkody.

Pozwane wniosły o oddalenie powództwa zarówno pierwotnego oraz zmodyfikowanego oraz o zasądzenie kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

Umową sprzedaży zawartą w formie aktu notarialnego w dniu 20 czerwca 2013r. sporządzoną przed notariuszem w O. M. S. za nr Rep. A (...) T. E. nabył od Z. D. nieruchomość rolną nr (...) położoną w obrębie (...), gmina E..

Zgodnie z paragrafem 3 umowy cena za przedmiot umowy wyniosła łącznie 250 000 zł, a jej płatność została rozłożona na dwie części. Pierwsza część w kwocie 50 000 zł została zapłacona przez kupującego przed podpisaniem aktu, co sprzedający Z. D. potwierdził swoim podpisem złożonym pod aktem notarialnym. Druga część w łącznej kwocie 200 000 zł miała zostać zapłacona do dnia 30 czerwca 2015r. pod rygorem poddania się egzekucji wprost z niniejszego aktu.

T. M. (1) wywiązał się ze zobowiązania uiszczając całość kwoty w następujących transzach:

- w dniu 20.06.2013r. po godzinie 12:00 kwota 35 000 zł , która została przekazania Z. D.,
- w dniu 12.11.2013r. kwota 20 000 zł,
- w dniu 12.05.2014r. kwota 5 000 zł,
- w dniu 30.05.2014r. kwota 5 000 zł,
- w dniu 21.09.2014r. kwota 5 000 zł,
- w dniu 23.01.2015r. kwota 30 000 zł
- w dniu 15.06.2015r. kwota 50 000 zł,
- w dniu 17.06.2015r. kwota 50 000 zł.

(dowody: akt notarialny umowa sprzedaży z dnia 20.06.2013r. k. 5-8, dowody wpłaty k. 9,12, 13, 14, informacja notariusza M. S. k. 10, zestawienie operacji na rachunku k. 11, wydruk z księgi wieczystej k. 116-119, zeznania świadka Krystiana M. zapis protokołu rozprawy z dnia 24 maja 2017r. k. 109, zeznania powoda zapis protokołu rozprawy z dnia, częściowo zeznania pozwanej J. K. zapis protokołu rozprawy z dnia 9 listopada 2017r. k. 157)

W dniu (...) córki zmarłego Z. D. , J. K. i A. D. wystąpiły do Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Pisz W. M. z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego na podstawie tytułu wykonawczego w postaci aktu notarialnego z dnia 20 czerwca 2013r. sporządzonego przed notariuszem w O. M. S. za nr Rep. A(...)zawierającym umowę sprzedaży, zaopatrzonym w klauzulę wykonalności z dnia 18.12.2015r. postanowieniem Sądu Rejonowego w Pisz w sprawie sygn. akt I Co 744/15 , celem wyegzekwowania zaległości z tytułu umowy sprzedaży nieruchomości na rzecz J. K. i A. D. w wysokości 50 000 zł oraz kwoty 110 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

W wyniku postępowania egzekucyjnego prowadzonego pod sygn. (...) Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w P. wyegzekwował od T. M. (1) łącznie kwotę 56 875,50 zł. Na rzecz J. K. i A. D. z tej kwoty przekazano środki pieniężne w wysokości 51 901,61 zł, pozostała kwota 4 975,09 zł została pobrana od T. M. (1) tytułem kosztów postępowania egzekucyjnego.

Do wyegzekwowania pozostała kwota 9,59 zł tytułem należności głównej oraz koszty egzekucji w wysokości 15,01 zł.

(dowód: zaświadczenie komornika o dokonanych wpłatach k. 115, akta postępowania egzekucyjnego (...))

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 840 § 1 pkt 2 kpc, dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane;

Przepis powyższy stwarza podstawę do zwalczania tytułu wykonawczego w przypadku, gdy już po powstaniu tytułu egzekucyjnego zaszły zdarzenia prowadzące do wygaśnięcia zobowiązania lub wskutek których zobowiązanie nie może być egzekwowane. W oparciu o regulacje materialnoprawne w literaturze rozróżnia się zdarzenia zależne od woli stron (np. spełnienie świadczenia, potrącenie) oraz niezależne od woli stron (m.in. przedawnienie roszczenia, niemożność świadczenia wskutek okoliczności, za które dłużnik nie odpowiada).

W niniejszej sprawie spór koncentrował się na ustaleniu, czy powód wykonał świadczenie określone aktem notarialnym - umową sprzedaży z dnia 20 czerwca 2013r. sporządzoną przed notariuszem w O. M. S. za nr Rep. A (...) na podstawie której powód nabył od Z. D. nieruchomość rolną nr (...) położoną w obrębie (...), gmina E.. Zgodnie z paragrafem 3 umowy cena za przedmiot umowy wyniosła łącznie 250 000 zł, a jej płatność została rozłożona na dwie części. Ostatecznie całość ceny nabycia miała zostać uiszczona do dnia 30 czerwca 2015r.

Jak wynika dowodu w postaci w/w aktu notarialnego paragrafu 3 umowy cena za przedmiot umowy wyniosła łącznie 250 000 zł, a jej płatność została rozłożona na dwie części. Pierwsza część w kwocie 50 000 zł została zapłacona przez kupującego przed podpisaniem aktu, co sprzedający Z. D. potwierdził swoim podpisem złożonym pod aktem notarialnym.

Na podstawie przedłożonych dowodów wpłat powód udowodnił, że wywiązał się ze zobowiązania uiszczając całość kwoty w następujących transzach:

- w dniu 20.06.2013r. po godzinie 12:00 kwota 35 000 zł, która została przekazana Z. D., w dniu 12.11.2013r. kwotę 20 000 zł, w dniu 12.05.2014r. kwotę 5 000 zł, w dniu 30.05.2014r. kwota 5 000 zł, w dniu 21.09.2014r. kwota 5 000 zł, w dniu 23.01.2015r. kwota 30 000 zł, w dniu 15.06.2015r. kwota 50 000 zł, w dniu 17.06.2015r. kwota 50 000 zł. Przedłożone przez powoda dowody wpłat oraz dowodów w postaci aktu notarialnego potwierdzają zeznania powoda na okoliczność dokonanych wpłat i zapłaty całej ceny za nieruchomość.

Pozwane nie udowodniły podnoszonych twierdzeń jakoby sprzedający Z. D. będąc alkoholikiem nie miał świadomości jakie faktycznie kwoty utrzymał od powoda za sprzedaż nieruchomości. Zawnioskowany na wskazaną okoliczność przez pozwane świadek K. M. nie potwierdził jej.

Z kolei przedłożone przez pozwane karty informacyjne leczenia szpitalnego Z. D. zostały złożone dopiero na ostatniej rozprawie. Z uwagi na powyższe Sąd na podstawie art. 217§2 kpc uznał wskazany dowodów za spóźniony.

Jak wynika z informacji Komornika sądowego, na datę wyrokowi w przedmiotowej sprawie do wyegzekwowania pozostała kwota 9,59 zł.

Zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą powództwo przeciwegzekucyjne skierowane na pozbawienie lub ograniczenie wykonalności tytułu wykonawczego może być skutecznie wniesione tylko pod warunkiem, że istnieje potencjalna

możliwość wykonania tytułu wykonawczego w całości lub w określonej jego części. Dłużnik traci możliwość wytoczenia powództwa opozycyjnego z chwilą wyegzekwowania świadczenia objętego tytułem wykonawczym w całości lub w określonej części w odniesieniu do już wyegzekwowanego świadczenia. Powództwo to jest więc niedopuszczalne w części, w której wykonalność tytułu wykonawczego wygasła na skutek jego zrealizowania. (postanowienie SN z dnia 30 maja 2014r., II CSK 679/13). Dopuszczalna jest jednak zmiana powództwa opozycyjnego na żądanie zwrotu wyegzekwowanego świadczenia.

Wskazać należy, że zmiana powództwa jest dopuszczalna, jeżeli nie wpływa na właściwość sądu. Zmiana powództwa może dotyczyć żądania, tj. wystąpienia z nowym roszczeniem obok lub w miejscu dotychczasowego. Bezsporną w niniejszej sprawie jest okoliczność, iż świadczenie objęte tytułem wykonawczym zwalczanym przez powoda w drodze pierwotnie zgłoszonego powództwa przeciwegzekucyjnego zostało w przeważającej części wyegzekwowane. Skoro tytuł został przymusowo wykonany Sąd za dopuszczalną uznał zmianę roszczenia o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności na roszczenie o zapłatę, ponieważ zmiana ta nie wpłynęła na właściwość sądu.

W wyniku postępowania egzekucyjnego komornik sądowy wyegzekwował od T. M. (1) łącznie kwotę 56 875,50 zł. Na rzecz pozwanych z tej kwoty przekazano środki pieniężne w wysokości 51 901,61 zł, pozostała kwota 4 975,09 zł została pobrana od T. M. (1) tytułem kosztów postępowania egzekucyjnego. Do wyegzekwowania pozostała kwota 9,59 zł tytułem należności głównej oraz koszty egzekucji w wysokości 15,01 zł. Zdaniem sądu, żądanie zapłaty kwoty 51 901,61 zł tytułem zwrotu wyegzekwowanego świadczenia i kwoty 4 975,09 zł tytułem odszkodowania zł zasługiwało również na uwzględnienie. Zgodnie z art. 405 kc kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Powyższy przepis stosuje się do świadczenia nienależnego. Świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia (art. 410 kc). W niniejszej sprawie powód spełnił świadczenie dobrowolnie w całości w terminie do tego wskazanym w akcie notarialnym, stąd brak było podstawy do jego egzekwowania w drodze postępowania egzekucyjnego.

Z kolei żądanie zapłaty kwoty 4 975,09 zł stanowiącej ściągnięte od powoda koszty postępowania egzekucyjnego znajduje podstawę prawną w przepisie art. 415 kc.

Z uwagi na powyższe Sąd orzekł jak w pkt. I i II wyroku. Data, od której Sąd zasądził odsetki jest datą wydania przez komornika sądowego zawiadomienia o zajęciu rachunku bankowego powoda i zawiadomienia o wszczęciu egzekucji.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc w zw. § 2 pkt. 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności adwokacie według brzmienia na dzień złożenia pozwu to jest 20 kwietnia 2016r.